

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Informatie bewonersavond West-Kinderdijk – Molenstraat (Molenwaard)

Aanleiding : Bewonersavond 21 februari 2018

Datum : 10 april 2018

Doel : Informeren

Portefeuillehouder : Arjan Kraijo
(078) 770 6004 a.kraijo@alblasserdam.nl

Primaathouder : Martijn Stortenbeker

Inleiding

In 2005 zijn de bewoners/eigenaren van een groot deel van de West-Kinderdijk en de Molenstraat (te Molenwaard) door de provincie Zuid-Holland geïnformeerd over de resultaten van een bodemonderzoek dat destijds is uitgevoerd. Uit dit bodemonderzoek bleek dat de bodem ter plaatse van veel tuinen verontreinigd was met de zware metalen koper, lood en zink. In 2005 is aangegeven dat geen sprake is van risico's voor de mens wanneer men maximaal 10% van hun dagelijkse consumptie haalt uit eigen tuin. Door de provincie werd ontraden om volledige consumptie te baseren op producten uit eigen tuin.

Uit onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM (2015) is echter gebleken dat kinderen (0-6 jaar) meer lood opnemen dan voorheen werd gedacht. Naar aanleiding hiervan heeft de provincie Zuid-Holland de bewoners van de West-Kinderdijk en de Molenstraat in 2017 aangeboden een bodemonderzoek uit te laten voeren in hun tuinen om zo de eventuele risico's van de bodemverontreiniging te kunnen bepalen. In totaal zijn 192 uitnodigingen verzonden. In totaal hebben 28 bewoners gereageerd en toestemming gegeven om een bodemonderzoek in hun tuin uit te laten voeren. Nadat de resultaten van deze onderzoeken bekend waren is besloten een bewonersavond te organiseren.

In deze raadsinformatiebrief wordt u op de hoogte gebracht van de informatie die tijdens deze bewonersavond is gedeeld en het vervolgtraject ten aanzien van de aanwezige bodemverontreiniging.

Situatie

Ter plaatse van het traject West-Kinderdijk – Molenstraat (Molenwaard) is de bodem van verschillende tuinen sterk verontreinigd. De bodemverontreinigingen met zware metalen (voornamelijk lood) zijn ontstaan door verschillende bronnen. Zo zijn in het verleden een verzinkerij en een koperslager aanwezig geweest aan de West Kinderdijk. Deze bedrijven hebben hun (loodhoudende) afvalwater in de achterliggende boezem geloosd. Het lood (en andere zware metalen) hebben zich gehecht aan de waterbodem en de waterbodem is vervolgens gebruikt om de aangrenzende percelen op te hogen. Daarnaast zijn oude stads- en dorpskernen en lintbebouwing ook door het jarenlange gebruik verontreinigd geraakt. In veel oude stads- en dorpskernen en lintbebouwing komt daarom lood in verhoogde gehalten in de bodem voor. Alblasserdam en Molenwaard zijn hierin niet uniek.

Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland is volgens de Wet bodembescherming (Wbb) het bevoegd gezag (toetsende instantie). Het college van Gedeputeerde Staten heeft deze bevoegdheden gemandateerd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, unit JAO. De unit Omgevingskwaliteit van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voert de werkzaamheden uit voor provincie Zuid-Holland (uitvoerende organisatie). De gemeenten Molenwaard en Alblasserdam hebben geen formele rol in het kader van de Wet bodembescherming, zij worden door de provincie Zuid-Holland echter wel betrokken bij dit traject. Op ambtelijk niveau vindt regelmatig overleg plaats. Daarnaast heeft portefeuillehouder Kraijo regelmatig overleg met de gedeputeerde over deze kwestie. Tijdens de uitgevoerde en nog eventueel uit te voeren bodemonderzoeken wordt naar meer stoffen gekeken dan alleen lood. De nadruk ligt echter op lood, omdat deze stof het meest een gezondheidsrisico met zich meebrengt.

Bewonersavond

Het RIVM heeft in 2015 in opdracht van het toenmalige ministerie van Infrastructuur en Milieu de gevolgen van inname van lood door vervuiling in de bodem geïnventariseerd. Daaruit bleek dat het lichaam lood makkelijker opneemt dan tot dan toe gedacht werd. Omdat uit de in 2017 uitgevoerde bodemonderzoeken bleek dat de aangetoonde gehalten aan lood in de bodem mogelijk humane risico's opleveren, hebben de provincie Zuid-Holland, Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en de gemeenten Molenwaard en Alblasserdam besloten dat bewoners voorgelicht moesten worden over de situatie.

Tijdens de bewonersavond hebben de provincie Zuid-Holland, de dienst Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (DGJ) en het adviesbureau, dat de bodemonderzoeken heeft uitgevoerd, presentaties gegeven over het uitgevoerde bodemonderzoek, de uitkomsten van het onderzoek en de consequentie van het onderzoek. De presentaties van de verschillende partijen zijn in de bijlagen bijgevoegd.

Daarnaast zijn alle aanwezigen in de gelegenheid gesteld vragen te stellen en heeft de provincie Zuid-Holland de mogelijkheid tot het uitvoeren van bodemonderzoek opnieuw aangeboden en aangegeven dat mensen zich tot 1 april 2018 alsnog in konden schrijven.

Risico's

Tijdens de bewonersavond zijn een aantal waarden genoemd. In onderstaande overzichten worden de verschillende waarden benoemd.

Gehalte (mg/kg.ds)	Waarde	Wetgeving *	Omschrijving
50	Achtergrondwaarde	BBK	Achtergrondwaarde in Nederland. Grond met een loodconcentratie <u>onder</u> deze waarde wordt verondersteld schoon te zijn.
210	Maximale waarde Wonen	BBK	Grond met een loodconcentratie <u>onder</u> deze waarde is geschikt om op een woonfunctie te worden toegepast.
390	GGD GHOR	-	Grond met een loodconcentratie <u>onder</u> deze waarde is van voldoende kwaliteit (gezondheidskundig) op plaatsen waar kinderen spelen.
530	Maximale waarde Industrie	BBK	Grond met een loodconcentratie <u>onder</u> deze waarde is geschikt om op een industrie functie te worden toegepast.
530	Interventiewaarde	Wbb	<u>Boven</u> deze waarde dienen conform de Wet bodembescherming maatregelen te worden genomen om risico's weg te nemen.

* BBK = Besluit bodemkwaliteit Wbb= Wet bodembescherming

De provincie Zuid-Holland heeft aangegeven haar beleid te willen gaan baseren op het zogenaamde Zaans model. Zij doet dit samen met de provincie Noord-Holland en Utrecht. Op basis van het Zaanse model heeft de provincie Zuid-Holland tijdens de bewonersavond het volgende handelingsperspectief gepresenteerd:

Gehalte (mg/kg.ds)	Maatregelen
< 390	Algemene gebruiksadviezen
>390 <800	Algemene en specifieke gebruiksadviezen. De verwachting is dat met gebruiksadviezen de blootstelling tot aanvaardbare risico's kunnen worden terug gebracht. Op verzoek van de bewoner kan worden onderzocht of gebruiksadviezen daadwerkelijk voldoende zijn. Als dat niet het geval is, wordt in overleg met de bewoner nagedacht over vervolgmaatregelen.
>800	Algemene en specifieke gebruiksadviezen. Afhankelijk van de risicoanalyse en in overleg met de bewoner één of een combinatie van meerdere maatregelen: - Algemene en specifieke gebruiksadviezen - Herinrichting van de tuin - Beveiligingsmaatregelen - Leeflaag aanbrengen

DGJ heeft tijdens de bewonersavond iedereen geadviseerd om zich te houden aan de eerder gegeven gebruiksadviezen, totdat er duidelijkheid is over de verontreinigingssituatie ter plaatse van de woning. Deze gebruiksadviezen zijn:

1. Kinderen (0-6 jaar) laten spelen in zandbak met schoon zand, op grasmat of tegels.
2. Groenten kweken in bakken met schone teelaarde.
3. Groenten goed wassen voor consumptie.
4. Schoenen uit bij het naar binnen lopen.
5. Regelmatig stofzuigen.

Voor de bewoners die zich niet hebben aangemeld voor het uitvoeren van bodemonderzoek blijven deze gebruiksadviezen van kracht, tenzij uit een ander bodemonderzoek dat zij bijvoorbeeld zelf hebben laten uitvoeren, blijkt dat er geen noodzaak is tot het naleven van deze gebruiksadviezen

Uit de tot nu toe bekende onderzoeksresultaten blijkt dat op 75% van de onderzochte locaties sprake is van een overschrijding van de interventiewaarde. Op 29% van de onderzochte locaties is sprake van een gehalte van meer dan 800 mg/kg.ds. Dat betekent dat op deze locaties daadwerkelijk maatregelen moeten worden genomen om contact met de verontreinigde grond weg te nemen.

Hoe verder

Na de bewonersavond zijn de bewoners tot 1 april 2018 in de gelegenheid gesteld om hun locatie aan te melden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In totaal hebben 82 bewoners gebruik gemaakt van dit aanbod. Hiermee komt het totale aantal aanmeldingen op 110. Aan de hand van het aantal aanmeldingen wordt in de periode april/mei een planning gemaakt voor het uitvoeren van de bodemonderzoeken. De resultaten van de bodemonderzoeken bepalen het vervolg van het verdere traject. Tegelijkertijd gaat de provincie Zuid-Holland met de 28 bewoners die reeds een onderzoek uit hebben laten voeren in gesprek. Dit gebeurt op individuele basis. Deze gesprekken staan gepland in mei/juni 2018.

Parallel aan deze acties wordt door de provincie Zuid-Holland aan de hand van de inmiddels bekende onderzoeksresultaten beleid opgesteld ten aanzien van bodemverontreinigingen met lood.

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft tijdens de bewonersavond toegezegd een periodieke nieuwsbrief te verzenden waarmee de bewoners op de hoogte worden gehouden van de laatste ontwikkelingen.

Het college heeft aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aangegeven dat zij grote waarde hecht aan registratie van de gebruiksadviezen, bijvoorbeeld in het kadaster. Dit omdat wij van mening zijn dat deze kennis bij een transactie van woningen doorgegeven moet worden. Op dit moment wordt onderzocht welke mogelijkheden tot registratie aanwezig zijn.

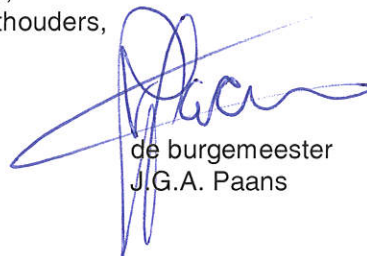
Zodra er relevante ontwikkelingen zijn ten aanzien van de situatie bij de 28 bewoners die reeds een onderzoek uit hebben laten voeren, ten aanzien van de nog uit te voeren bodemonderzoeken of relevante ontwikkelingen op het gebied van beleid, wordt u geïnformeerd door middel van een nieuwe raadsinformatiebrief.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
S. van Heeren

de burgemeester
J.G.A. Paans

Bijlage:

1. Situatieschets
2. Presentatie provincie Zuid-Holland
3. Presentatie Dienst Gezondheid en Jeugd
4. Presentatie Adviesbureau
5. Beantwoording vragen bewonersavond
6. Brief vervolg bewonersinformatieavond